

Korte studies in Efeze (7)

Geheimenis (6)

De laatste twee keer dat we het geheimenis tegenkomen in de brief aan de Efeziërs staan in de hoofdstukken 5 en 6. In hoofdstuk 6:19, 20 vraagt Paulus het gebed van de lezers en hoorders van de brief opdat hij met vrijmoedigheid dit geheimenis bekend mag maken. Opnieuw zien we hoe hij dit nieuwe deel van het Evangelie in verband brengt met zijn eigen gevangenschap.

'Bid ook voor mij, opdat mij het woord gegeven wordt bij het openen van mijn mond, om met vrijmoedigheid het geheimenis van het Evangelie bekend te maken, waarvan ik een gezant ben in ketenen, opdat ik daarin vrijmoedig mag spreken, zoals ik moet spreken.' (Ef. 5:18, 19).

In hoofdstuk 5 beschrijft Paulus in tamelijk korte bewoordingen een aspect van dit geheimenis dat we nog niet eerder hebben gezien.

Nadat hij in hoofdstuk 5 de verhouding tussen man en vrouw in het huwelijk heeft beschreven, gaat hij in op dit aspect van het geheimenis. Na de onderdanigheid van de vrouw aan haar man te hebben aangemoedigd, schrijft hij over de verantwoordelijkheid van de man ten opzichte van zijn vrouw.

'Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven, opdat Hij haar zou heiligen, door haar te reinigen met het waterbad door het Woord, opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen, een gemeente zonder smet of rimpel of iets dergelijks, maar dat zij heilig en smetteloos zou zijn. Zo moeten de mannen hun eigen vrouwen liefhebben als hun eigen lichamen. Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt het en koestert het, zoals ook de Heere de gemeente.' (Ef. 5:25-29).

In deze verzen zegt Paulus zo veel! Het is bijna niet te beschrijven en duidelijk te maken; en dan is het nog maar de introductie tot iets nog veel groters. Hij spreekt over een geheimenis dat 'groot' is. Dat zegt hij nergens anders; en als hij een geheimenis 'groot' noemt, mogen we wel voorbereid zijn op iets groots.

Laten we eerst kijken naar de introductie tot dit geheimenis. Hij beschouwt de eenheid tussen man en vrouw als een voorbeeld, een schaduw, een type - of hoe je het ook noemen wilt - van Christus als de gemeente. De liefde van de man moet zo ver gaan dat hij zichzelf helemaal overheeft en overgeeft voor zijn vrouw, zoals ook Christus Zich voor de gemeente heeft overgegeven. Dat betekent eenvoudigweg dat de man zozeer van zijn vrouw houdt dat hij bereid is voor haar te sterven.

Christus heeft Zichzelf niet voor niets voor de gemeente overgegeven. Hij deed dit met het oog op haar:

'opdat Hij haar zou heiligen, [...]'
'opdat Hij haar in heerlijkheid voor Zich zou plaatsen.'

Zo heeft Christus de gemeente liefgehad. Hij heeft haar lief als Zijn eigen lichaam. Dit Woord 'lichaam', *sooma*, is ook een sleutelwoord in deze brief aan de Efeziërs. De eerste keer wordt het gebruikt om de gemeente aan wie het geheimenis bekend is gemaakt te definiëren:

'En Hij heeft alle dingen aan Zijn voeten onderworpen en heeft hem als Hoofd over alle dingen gegeven aan de gemeente, die Zijn LICHAAM is en de volheid van Hem Die alles in allen vol maakt.' (Ef. 1:22, 23).

In een vorige studie¹ zijn we het woordje *sussooma* het ‘medelichaam’ (Ef. 3:6) tegengekomen. Paulus werkt dit *sussooma* nu op een hele wonderlijke manier uit. Ik hoop dat het duidelijk is dat Paulus met dit woord niet aanduidt dat Joden en heidenen nu één eenheid, één lichaam vormen, zoals wel wordt gezegd of geschreven, maar dat Paulus het daar al heeft over Efeze 5:25-33.

Paulus beschrijft de innigheid van de relatie tussen man en vrouw op de volgende wijze:

‘Wie zijn eigen vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. Want niemand heeft ooit zijn eigen vlees gehaat, maar hij voedt en koestert het, zoals ook de Heere de gemeente.’ (Ef. 5:28, 29).

Let op dit tweemaal herhaalde ‘zijn eigen’, *eautou*.

‘zijn eigen vrouw’

‘zijn eigen vlees’.

Paulus gebruikt dit niet voor niets op deze manier tweemaal achter elkaar. ‘Zijn eigen vrouw’ en ‘zijn eigen vlees’ zijn bijna identiek. Niet dat de vrouw opgaat in de man. Ze blijft haar eigen identiteit behouden, maar tegelijkertijd beschouwt de man haar ‘als zichzelf’, niet als ‘van zichzelf’, als ware zij zijn eigendom, maar ‘als zichzelf’. Zij maakt deel uit van zijn identiteit, van zijn wezen, van zijn bestaan, van zijn vlees.

Paulus gebruikt het woordje *sarks*, ‘vlees’, niet op de negatieve manier, die het woord soms inderdaad heeft. Het vlees is in dit geval niets meer of minder dan de materie waaruit de mens zijn uiterlijke vorm heeft gekregen. Het vlees geeft een zichtbare uitdrukking aan wie wij zijn. De mens is *psuchè*, ziel. Hij heeft geen ziel, maar hij is een ziel. Het vlees, de materie is daar onderdeel van en geeft ons een zichtbaar bestaan in Gods schepping.

De man beschouwt zijn vrouw als zijn eigen vlees. Dat betekent dat twee personen een éénheid vormen die niet te scheiden is. Natuurlijk koestert en voedt de man zijn vrouw dan natuurlijk ook op de wijze zoals Christus de gemeente.

Zie je dat de vergelijking met Christus en de gemeente tweeledig is?

Christus heeft Zich voor haar overgegeven (vs. 25).

Christus voedt en koestert de gemeente als Zijn eigen lichaam (vs. 29).

Dat voeden en onderhouden vindt plaats omdat er een levende band is tussen Hem en het lichaam. Niet van elkaar te scheiden.

Dit is een wonderlijke eenheid, waar we niet te licht over moeten denken. Het heeft de Man Zijn leven gekost en door Zijn geest, Zijn levensgeest, deelt Hij nu Zijn eigen leven met Zijn lichaam. Dit maakt Zijn lichaam tot een organisme dat niet zichtbaar te maken is in ‘kerkelijke’ structuren en voorschriften of zelfs leerstellingen. Zijn lichaam vertoont zich in een leven met Hem.

¹Nr. 5 in deze serie.